

Adviescollege Verloftoetsing TBS
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Jaarverslag

2012

Jaarverslag

2012

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1 Kerntaak	6
1.1 Inleiding	7
1.2 Aantal adviezen in 2012	7
1.3 Toelichting adviezen	10
1.4 Beslissingen namens de minister	11
1.5 Doorlooptijden	12
1.6 Incidenten	13
Hoofdstuk 2 Werkprocessen	14
2.1 Commissievergaderingen	15
2.2 Collegevergaderingen	15
2.3 Ondersteunend bureau	15
Hoofdstuk 3 Overige activiteiten	16
3.1 Lerende verlooppraktijk	17
3.2 Seminar 28 november 2012	17
3.3 Onderzoek	18
3.4 Communicatie	18
Bijlage Samenstelling Adviescollege Verloftoetsing TBS	20

Inleiding

Sinds 1 januari 2008 toetst het Adviescollege Verloftoetsing TBS alle door de Forensisch Psychiatrische Centra ingediende aanvragen voor verlof van tbs-gestelden. Het gaat daarbij om vier soorten van verlof: begeleid verlof, onbegeleid verlof, transmuraal verlof of proefverlof.

Het Adviescollege Verloftoetsing TBS heeft de volgende doelstelling:

‘Het adviescollege stelt zich ten doel een onafhankelijke inhoudelijke toets van alle verlofaanvragen binnen een redelijke termijn te waarborgen en daarover een gedegen advies uit te brengen aan de minister. Hierbij betreft het adviescollege alle (recente) beschikbare informatie op het gebied van risicotaxatie en levert het adviescollege een inhoudelijke bijdrage aan de lerende verlofpraktijk.’ Deze doelstelling is geformuleerd naar aanleiding van het Besluit van de Staatssecretaris van 27 september 2007, houdende de instelling van het Adviescollege Verloftoetsing TBS (verder te noemen: het Besluit).¹

Het adviescollege bestond in 2012 uit een voorzitter, twaalf forensisch psychiaters en psychologen, drie juristen en een wetenschappelijk adviseur. De gedragsdeskundigen zijn voorgedragen door GGZ Nederland, de Forensisch Psychiatrische Centra (FPC's) en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP). De juristen komen uit de rechterlijke macht. Twee van hen hebben deel uitgemaakt van de penitentiaire kamer van het Gerechtshof te Arnhem. De wetenschappelijk adviseur is eveneens gedragsdeskundige. Zij is psycholoog en directeur van het Expertisecentrum Forensische Psychiatrie (EFP). Het adviescollege wordt ondersteund door een bureau, bestaande uit de secretaris van het college (tevens hoofd van het bureau), een plaatsvervangend secretaris en twee ondersteunend medewerkers.

In artikel 13 van het Besluit is bepaald dat de voorzitter van het college elk jaar vóór 1 maart een jaarbericht uitbrengt over de algemene bevindingen van het college naar aanleiding van de werkzaamheden van het voorafgaande jaar.

Het voorliggende jaarbericht is het resultaat van dit voorschrift en bevat een overzicht van de belangrijkste activiteiten van het college in het vijfde jaar van zijn bestaan. Uiteraard is er de nodige informatie opgenomen over de adviezen die het adviescollege in 2012 heeft uitgebracht, waaronder een beknopte samenvatting van de belangrijkste overwegingen die aan deze adviezen ten grondslag hebben gelegen. Tevens worden de activiteiten beschreven die het adviescollege in 2012 op het gebied van de lerende verlofpraktijk heeft verricht.

¹ Staatscourant 1 oktober 2007, nr. 189, pg. 10.

Hoofdstuk 1

Kerntaak

1.1 Inleiding

Het adviescollege heeft volgens artikel 4 van het Besluit tot taak 'het inhoudelijk beoordelen van alle verlofaanvragen inzake ter beschikking gestelden of anderszins verpleegden die in inrichtingen waar tbs met verpleging ten uitvoer wordt gelegd verblijven en daarover gemotiveerd advies uitbrengen aan de minister'.

Het verlof dat door het adviescollege wordt getoetst, staat in het teken van resocialisatie: de terugkeer van de tbs-gestelde in de samenleving. Een uitzondering hierop wordt gevormd voor tbs-gestelden met een long stay status. Voor hen is alleen begeleid verlof op humanitaire gronden mogelijk.

De belangrijkste vraag die het adviescollege telkens dient te beantwoorden, is of het toekennen van verlof aan een tbs-gestelde verantwoord is. Het adviescollege past bij dit inhoudelijk oordeel de criteria van de zogenaamde Verlofregeling TBS² toe. Deze ministeriële regeling behelst een format waaraan iedere aanvraag dient te voldoen en volgens welke de kliniek informatie moet verstrekken over achtereenvolgens:

- de voorgeschiedenis van de tbs-gestelde;
- het indexdelict (het delict dat tot het opleggen van de tbs maatregel heeft geleid);
- het delictscenario;
- de diagnostiek;
- het behandelverloop;
- de risicoanalyse (de klinische overwegingen en resultaten van de risicotaxatie die samen leiden tot interpretatie en weging van de risicofactoren bij verlof);
- het risicomangement ten aanzien van het verlof;
- het verlofplan.

Het adviescollege beoordeelt op basis van de hiervoor genoemde onderdelen of er een positief dan wel een negatief verlofadvies aan de minister van Veiligheid en Justitie wordt gegeven. Indien het college aanvullende informatie van de kliniek nodig heeft voordat een advies verstrekt kan worden, wordt de aanvraag aangehouden. Het adviescollege kan tevens voorafgaand aan zijn advisering een zogeheten second opinion laten uitbrengen. Hierbij wordt met tussenkomst van het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) aan één of twee deskundigen gevraagd te onderzoeken of het gevraagde verlof verantwoord is.

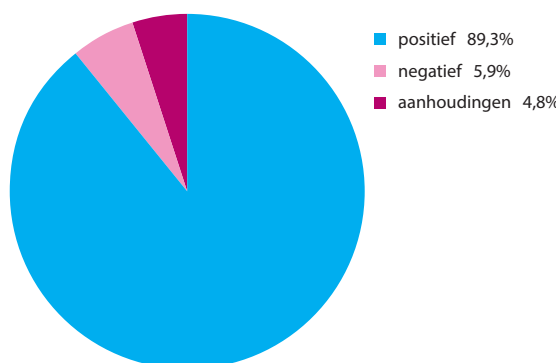
Op grond van artikel 53, tweede lid van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden heeft de door de minister verstrekte machtiging voor verlof een geldigheidsduur van een jaar en vervalt deze daarna van rechtswege.

Voor elke tbs-gestelde met verlof moet dus elk jaar een volgende verlofaanvraag worden ingediend en deze wordt dus ook elk jaar door het adviescollege opnieuw getoetst. De beoordeling van een al bestaande verlofmachtiging wordt evaluatie genoemd. De kliniek heeft tijdens de looptijd van de machtiging de mogelijkheid om een wijziging van een bestaand verlofplan aan te vragen. Wijzigingen kunnen onder meer zien op een andere invulling van het verlof, een toename van het aantal overnachtingen of een overplaatsing naar een andere instelling. In een wijzigingsverzoek beschrijft de kliniek op welke wijze deze veranderingen doorwerken in het risicomangement.

1.2 Aantal adviezen in 2012

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2012 heeft het adviescollege in totaal 1.884 adviezen uitgebracht. Het ging daarbij om 1.682 positieve adviezen en 111 negatieve adviezen, terwijl 90 verlofaanvragen werden aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie.

Deze cijfers zien er in schema aldus uit:

In vergelijking met 2011 is het aantal ontvangen verlofaanvragen licht gedaald. Het adviescollege heeft in 2012 1.884 adviezen uitgebracht ten opzichte van 1.924 adviezen in 2011. In 2011 was 89,4% van de adviezen positief. Het aantal negatieve adviezen is ten opzichte van 2011 licht gestegen van 5,5% naar 5,9%.

² Ministeriële regeling voor de verloftoetsing, Staatscourant 2010/nr. 21597, 31 december 2010

Hieronder zijn de adviezen van het college in de periode van 1 januari tot en met 31 december 2012 weergegeven per soort verlof:

Soort verlof en soort aanvraag	Positief advies	Negatief advies	Aanhouding
<i>Begeleid verlof</i>			
Nieuwe aanvraag	207 (93%)	10 (4%)	6 (3%)
Evaluatie	379 (98%)	2 (1%)	3 (1%)
Wijziging verlofplan	44 (73%)	15 (25%)	1 (2%)
Ambtshalve	6 (100%)	0 (0%)	0 (0%)
Hervatting	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
<i>Onbegeleid verlof</i>			
Nieuwe aanvraag	207 (82%)	26 (10%)	21 (8%)
Evaluatie	277 (97%)	5 (2%)	4 (1%)
Wijziging verlofplan	92 (81%)	11 (10%)	10 (9%)
Ambtshalve	10 (83%)	0 (0%)	2 (17%)
Hervatting	1 (50%)	1 (50%)	0 (0%)
<i>Transmuraal verlof</i>			
Nieuwe aanvraag	201 (87%)	16 (7%)	15 (6%)
Evaluatie	321 (94%)	9 (3%)	11 (3%)
Wijziging verlofplan	109 (86%)	6 (5%)	11 (9%)
Ambtshalve	0 (0%)	2 (100%)	0 (0%)
Hervatting	4 (80%)	0 (0%)	1 (20%)
<i>Proefverlof</i>			
Nieuwe aanvraag	56 (88%)	6 (9%)	2 (3%)
Evaluatie	71 (93%)	2 (3%)	3 (4%)
Wijziging verlofplan	7 (100%)	0 (0%)	0 (0%)
Hervatting	1 (100%)	0 (0%)	0 (0%)
Totaal	1993 (91%)	111 (5%)	90 (4%)

Het totaal aantal positieve en negatieve adviezen uitgesplitst naar soort aanvraag, zoals hierboven vermeld, is hoger dan het totaal aantal uitgebrachte adviezen in 2012 omdat in sommige aanvragen zowel een evaluatie als een nieuwe verlofmarge is aangevraagd en hierover één advies is uitgebracht.

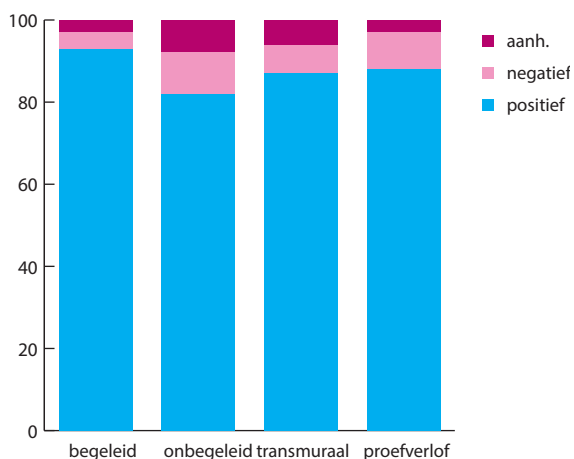
In bovenstaand overzicht zijn eveneens de adviezen opgenomen die het adviescollege ambtshalve aan de minister heeft gegeven. Dit betreft zaken waarin het adviescollege negatief heeft geadviseerd ten aanzien van de gevraagde verlofmarge, maar wel aanleiding zag om ambtshalve positief te adviseren ten aanzien van het verlenen van een lagere verlofmachtiging.

Daarnaast is het adviescollege in 2012 een aantal keren verzocht om advies te geven ten aanzien van de vraag of hervatting van verlof, na een bijzonder voorval, verantwoord werd geacht. Na een ongeoorloofde afwezigheid tijdens verlof besluit het hoofd van de Verlofunit TBS op basis van de Verlofregeling TBS of de verlofmachtiging dient te worden ingetrokken. Hierbij houdt hij rekening met diverse factoren, zoals de duur van de ongeoorloofde

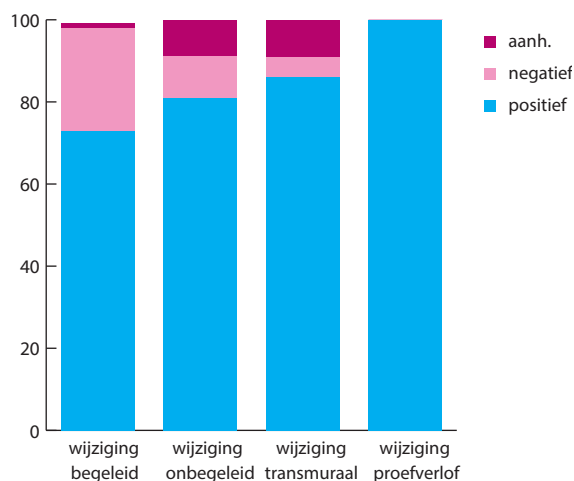
afwezigheid, eventueel middelengebruik en strafbare feiten en het door het Forensisch Psychiatrisch Centrum bijgestelde risicomanagement. Het adviescollege adviseert bij twijfel in de besluitvorming aan het hoofd van de Verlofunit over het al dan niet continueren van de verlofmachtiging op basis van het door het FPC bijgestelde risicomanagementplan. Daarbij bepaalt het hoofd van de Verlofunit per zaak of een advies van het college naar zijn oordeel noodzakelijk is.

De cijfers uit bovenstaand overzicht kunnen ook worden uitgesplitst naar nieuwe aanvragen, evaluaties en wijzigingen verlofplan. Dat ziet er als volgt uit:

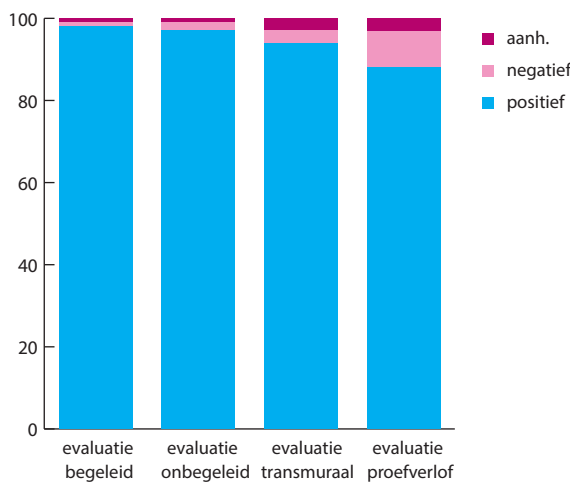
1. Nieuwe aanvragen

3. Wijzigingen verlofplan

2. Evaluaties

Aanhoudingen

Een verlofaanvraag wordt aangehouden indien het adviescollege over onvoldoende informatie beschikt om een advies te kunnen verstrekken. De betreffende kliniek wordt dan per brief gevraagd om aanvullende informatie. Na ontvangst daarvan geeft het college een positief of een negatief advies.

Zoals eerder vermeld zijn in 2012 in totaal 90 verlofaanvragen aangehouden. In bovenstaande totalen zijn deze aanvragen meegenomen. In het onderstaande staatje is te zien tot welk advies het college na een aanhouding heeft besloten. Hierbij zijn eveneens de aanvragen meegenomen die in 2011 zijn ingediend, maar waarvan de aanvullende informatie pas in 2012 bij het adviescollege is binnengekomen, zodat het advies pas in 2012 is gewezen. Het adviescollege had op 1 januari 2013 nog niet in alle zaken de in 2012 gevraagde informatie ontvangen.

Soort aanvraag	Positief advies	Negatief advies
Aanvraag begeleid verlof	1	0
Evaluatie begeleid verlof	2	0
Wijziging verlofplan begeleid verlof	0	0
Aanvraag onbegeleid verlof	17	0
Evaluatie onbegeleid verlof	7	0
Wijziging verlofplan onbegeleid verlof	2	0
Aanvraag transmuraal verlof	15	1
Evaluatie transmuraal verlof	6	1
Wijziging verlofplan transmuraal verlof	5	0
Hervatting transmuraal verlof	1	0
Aanvraag proefverlof	0	0
Evaluatie proefverlof	3	0
Wijziging verlofplan proefverlof	0	0
Totaal	59	2

1.3 Toelichting adviezen

1.3.1 Negatieve adviezen

In 2012 bracht het adviescollege 111 negatieve adviezen uit. Als gezegd staat bij de beoordeling van een verlofaanvraag voor het college het inschatten van de risico's en daarmee de veiligheid van het gevraagde verlof centraal.

In onderstaand overzicht worden de belangrijkste redenen vermeld die in 2012 tot een negatief advies hebben geleid. Per reden is aangegeven hoe vaak deze in 2012 in een negatief advies is opgenomen. Hierbij wordt opgemerkt dat in één advies meerdere van de hieronder vermelde redenen kunnen zijn verwerkt.

Reden negatief advies	Frequentie
Er hebben zich in het afgelopen jaar ernstige incidenten voorgedaan	32x
Onvoldoende ontwikkeling in de behandeling, onvoldoende verandering in het toestandsbeeld, te weinig zicht op betrokkene	23x
De risico's worden binnen het gevraagde verlof te hoog geacht, er zijn teveel contra indicaties	18x
Er is onvoldoende zicht op de seksualiteitsbeleving van betrokkene	11x
Er is sprake van een ongunstige risicotaxatie	11x
De aanvraag is prematuur, het huidige verlof dient eerst over een langere periode te worden uitgevoerd	8x
Het verlofplan c.q. stappenplan is te summier	8x
Het risicomanagement is niet adequaat	7x
Er is geen sprake van samenwerking en/of overeenstemming met betrokkene	7x
Het gevraagde verlof is een te grote stap, de verlopen dienen meer gefaseerd te worden opgebouwd	6x
De visie van de kliniek wijkt af van recente externe rapportages en er is geen verklaring voor het verschil in inzicht	6x
De vervolgvoorziening is nog niet bekend	5x
Inconsistenties en tegenstrijdigheden in de verlofaanvraag	4x
De resultaten van een recente medicatiewijziging dienen te worden afgewacht	2x
Er is onvoldoende aandacht voor de belangen van het slachtoffer in het risicomanagement	2x
Het signaleringsplan is te mager	1x
Er is geen delictscenarioprocedure doorlopen	1x
Het gevraagde gedoogbeleid is niet verantwoord	1x

1.3.2 Aanhoudingen

In onderstaand overzicht staan de redenen voor aanhouding in 2012 vermeld. Per reden is aangegeven hoe vaak deze in 2012 tot een verzoek om aanvullende informatie heeft geleid. Hierbij wordt opgemerkt dat in één aanhouding meerdere van de hieronder vermelde vragen kunnen zijn opgenomen.

Reden aanhouding	Frequentie
Nadere vragen ten aanzien van het risicomanagement	32x
Overlegging van een (meer) gedetailleerd stappenplan	20x
Vragen ten aanzien van de vervolgvoorziening en/of het risicomanagement aldaar	14x
Vragen ten aanzien het medicatiebeleid	12x
Nadere informatie over de partner c.q. het systeem van betrokkene	10x
Een nadere toelichting ten aanzien van de PCL-r	10x
Vragen ten aanzien van de diagnostiek	9x
Vragen ten aanzien van de behandeling	7x
Overlegging van een actueel signaleringsplan	5x
Informatie over slachtoffer(onderzoek)	4x
Nadere informatie over recente incidenten	4x
Vragen over het delictscenario c.q. de dynamiek van het delictgedrag	3x
Verzoek om een Second Opinion	3x
Een nadere toelichting op de HKT	3x
Informatie over het uitstroomdoel	2x
Overlegging van een afschrift van een recente externe rapportage	2x
Vraag waar de gevraagde overnachtingen zullen plaatsvinden	2x
Overlegging van een recente risicotaxatie	2x
Verzoek om reactie op een recente externe rapportage	1x
Nadere informatie over de dagbesteding	1x
Overlegging van een terugvalpreventieplan	1x

1.3.3 Positieve adviezen met voorwaarde(n)

Het adviescollege heeft in 2012 in 189 gevallen positief geadviseerd ten aanzien van het verlenen van het gevraagde verlof, maar daarbij één of meer aanvullende voorwaarden gesteld omtrent de uitvoering van het verlof. In onderstaand overzicht staan de voorwaarden vermeld die in 2012 in een advies zijn opgenomen. Per voorwaarde is aangegeven hoe vaak deze in 2012 in een advies voorkomt. Hierbij wordt opgemerkt dat in één advies meerdere van de hieronder vermelde voorwaarden kunnen staan.

Voorwaarde	Frequentie
Het verlof is beperkt tot een bepaalde stap van het verlofplan	76x
Voorwaarde van dubbele begeleiding	22x
Het verlof wordt toegekend voor verblijf in een bepaalde voorziening	19x
Met uitzondering van bepaalde stappen in het verlofplan	13x
Er wordt een algemene voorwaarde gesteld ten aanzien van de begeleiding	11x
Het verlof wordt toegekend zonder overnachtingen	10x
Er dient sprake te zijn van mannelijke begeleiding tijdens de verloven	10x
Het verlof wordt toegekend met uitzondering van bepaalde overnachtingen	10x
Er dient sprake te zijn van een beveiligde fase	6x
Het risicomanagement dient op een bepaald punt te worden aangescherpt	6x
Er wordt een maximum gesteld aan het aantal overnachtingen	2x
Met uitzondering van het toestaan van alcoholgebruik	2x
Minimumperiode voor elke verlofstap inclusief een evaluatie	2x
Met uitzondering van verlof in een bepaalde plaats of regio	1x
Voorwaarde dat het beveiligingsniveau als laag is vastgesteld	1x
Betrokkene dient te zijn ingesteld op zuchtremmende medicatie	1x
Voorwaarde inzake gebruik van libidoremmende medicatie	1x
Betrokkene dient zich in een bepaalde fase van het signaleringsplan te bevinden	1x
Het verlof mag pas worden gepraktiseerd als het strafrechtelijk onderzoek is afgerond	1x

1.4 Beslissingen namens de minister

De gang van een verlofaanvraag ziet er in het kort als volgt uit. Indien de kliniek (het behandelteam) van mening is dat een tbs-gestelde (weer) in aanmerking komt voor verlof, stelt zij een verlofaanvraag op. Deze wordt vervolgens besproken in een interne commissie die het gevraagde verlof toetst. Als deze interne verloftoetsingscommissie akkoord is met de aanvraag wordt deze verstuurd naar de Verlofunit van DJI. De Verlofunit toetst of de aanvraag voldoet aan alle procedurele vereisten uit de Verlofregeling TBS. Als de stukken in orde en compleet zijn, wordt de aanvraag doorgestuurd naar het adviescollege. Vervolgens beoordeelt een commissie van het adviescollege de aanvraag in zijn volle omvang aan de hand van de criteria neergelegd in de Verlofregeling TBS. Het advies van het college luidt positief of negatief, waarbij het college aangeeft welke overwegingen aan het advies ten grondslag liggen. Het advies wordt vervolgens verzonden naar de Verlofunit.

Namens de minister van Veiligheid en Justitie beslist het hoofd van de Verlofunit of een machtiging voor het gevraagde verlof kan worden verleend. Bij deze beslissing voert hij een marginale toets uit. Een negatief advies van het adviescollege moet op grond van artikel 7 lid 1 van het Besluit altijd worden overgenomen. Er kan van een positief advies op beperkte gronden worden afgeweken. Daarvoor moet wel een motivering worden gegeven. Ingeval het hoofd van de Verlofunit negatief beslist na een positief advies van het college is sprake van een zogeheten contraire beslissing. Het hoofd van de Verlofunit kan een contraire beslissing nemen op bestuurlijke, juridische of maatschappelijke gronden.

Het adviescollege heeft in 2012 acht contraire beslissingen namens de minister ontvangen.

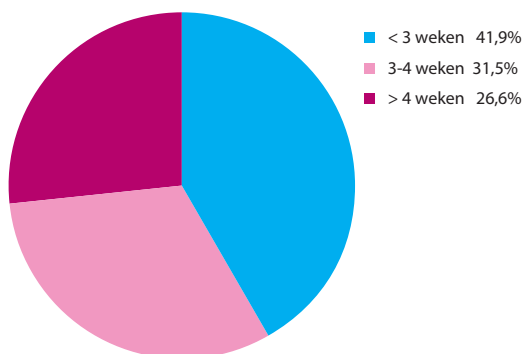
- In vier zaken heeft het hoofd van de Verlofunit een aanvraag voor proefverlof afgewezen, omdat uit de aanvraag niet bleek dat er enig zicht was op verdergaande resocialisatie met uitzicht op (voorwaardelijke) beëindiging van de tbs maatregel.
- In twee zaken heeft het hoofd van de Verlofunit een aanvraag voor begeleid verlof afgewezen in verband met een recente wijziging van artikel 12 van de Verlofregeling TBS, waarin is bepaald dat er geen begeleid verlof kan worden verleend zolang het beveiligingsniveau voor de betreffende patiënt niet is vastgesteld.
- In één zaak is een aanvraag voor transmuraal verlof afgewezen, omdat er na het (positieve) advies van het adviescollege sprake was van een ongeoorloofde afwezigheid.
- In één zaak is een aanvraag voor begeleid verlof afgewezen omdat de eerder verleende machtiging wegens een incident van rechtswege was vervallen en er is besloten dat gedurende tenminste één jaar geen nieuwe machtiging zal worden verleend.

1.5 Doorlooptijden

Het adviescollege streeft ernaar om binnen drie weken na ontvangst van een verlofaanvraag een advies te zenden aan de minister. Voor het vaststellen van de doorlooptijd geldt als begin de datum van binnenkomst van de aanvraag bij het adviescollege en als einde de datum waarop het advies aan de Verlofunit wordt verzonden.

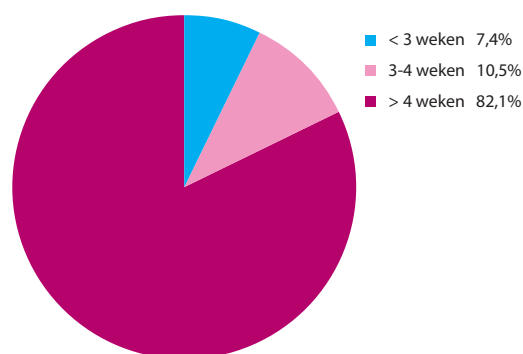
In de periode van 1 januari tot 31 december 2012 is 41,9% van de verlofaanvragen binnen een termijn van drie weken afgehandeld. Een termijn tussen de drie en vier weken bleek nodig voor 31,5% van de aanvragen en 26,6% werd verwerkt na vier weken. Hieronder staan de percentages in een schema weergegeven.

Doorlooptijd 2012

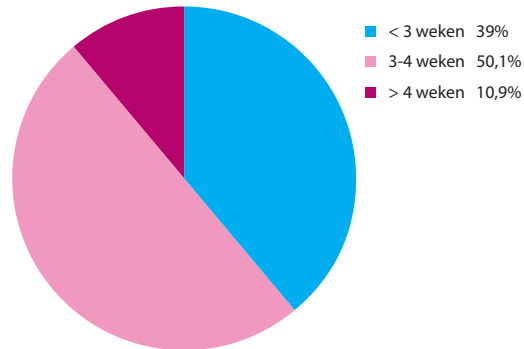

Hieronder zijn de percentages per kwartaal uitgewerkt

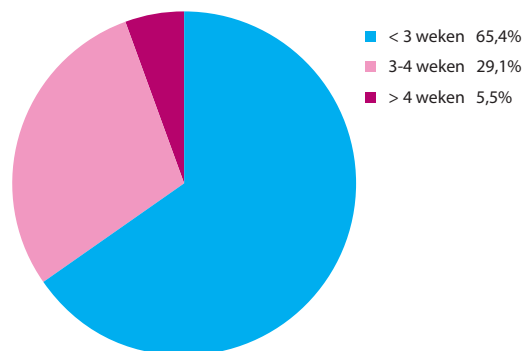
Doorlooptijd 1^e kwartaal 2012

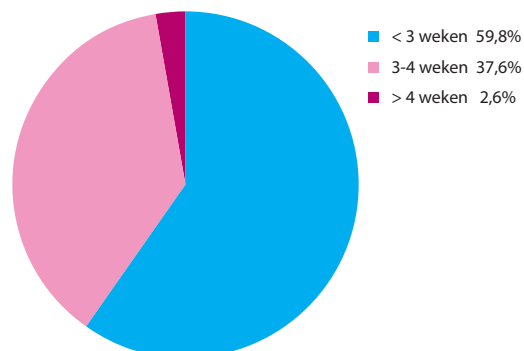
Doorlooptijd 2^e kwartaal 2012

Doorlooptijd 3^e kwartaal 2012

Doorlooptijd 4^e kwartaal 2012

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat aan het begin van 2012 de doorlooptijd van de verlofaanvragen nog relatief hoog was, maar dat deze in de loop van 2012 is ingelopen en in het laatste kwartaal bijna 100% van de aanvragen binnen vier weken is afgehandeld.

1.6 Incidenten

Tijdens verlof doen zich soms ernstige geweldsincidenten voor. Als achteraf van zo'n incident blijkt, past het adviescollege het interne incidentenprotocol toe. Het protocol betreft incidenten tijdens verlof en/of onttrekkingen. Het behelst een evaluatie van het incident binnen het college en biedt de mogelijkheid van een reflectie op de werkwijze en de verloftoetsing binnen het college.

Op 8 september 2012 heeft zich een ernstig incident voorgedaan waarbij een tbs gestelde tijdens begeleid verlof zijn begeleidster heeft verkracht en ernstig mishandeld. Het adviescollege had op 10 oktober 2011 aan de minister van Veiligheid en Justitie positief geadviseerd ten aanzien van het verlenen van een machtiging voor begeleid verlof. Bij het uitkomen van dit jaarverslag was het interne onderzoeksrapport van de kliniek nog niet gereed. Na ontvangst daarvan zal het incident aan de hand van het incidentenprotocol worden geëvalueerd.

Naast voornoemd incident hebben zich in 2012 geen ernstige geweldsincidenten tijdens verlof voorgedaan.

Hoofdstuk 2

Werkprocessen

2.1 Commissievergaderingen

Overeenkomstig artikel 2 lid 3 van het Besluit vindt de behandeling van de verlofaanvragen binnen het college plaats in commissies. Elke commissie bestaat uit drie gedragsdeskundigen, van wie tenminste één psychiater en één psycholoog. De commissievergaderingen worden voorgezeten door één van de drie juristen van het college en worden genotuleerd door de secretaris van het college of diens plaatsvervanger. De commissies hebben een telkens wisselende samenstelling. Per commissievergadering worden in de regel maximaal twintig verlofaanvragen besproken en van een advies voorzien. Er vonden in 2012 per maand gemiddeld zeven commissievergaderingen plaats.

2.2 Collegevergaderingen

Het adviescollege komt gemiddeld drie keer per jaar plenair bijeen. Tijdens deze collegevergaderingen wordt de algemene gang van zaken binnen het college besproken. De agenda wordt door de voorzitter samen met het bureau voorbereid. Het tweede deel van een collegevergadering wordt telkens gebruikt voor het bespreken van inhoudelijke onderwerpen uit de praktijk, desgewenst door het uitnodigen van een externe spreker. Het wordt van essentieel belang geacht om de kennis van de leden ook op deze wijze up to date te houden.

In 2012 zijn tijdens de collegevergaderingen onder meer voordrachten gehouden over de volgende inhoudelijke onderwerpen:

- Bergen Conference on the Treatment of Psychopathy – Dr. I. Embley.
- Broad based evidence for a four-factor model of psychopathy across the globe- Graig S. Neumann, Ph.D.

2.3 Ondersteunend bureau

Het ondersteunend bureau van het adviescollege is een kleine ambtelijke organisatie die gelet op de onafhankelijke positie van het college inhoudelijk en functioneel onder de verantwoordelijkheid van de leiding van het college valt, zo volgt uit artikel 6 van het Besluit. Alleen in organisatorisch opzicht is het bureau ondergebracht bij het kerndepartement van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het bureau heeft als eerste taak het ondersteunen van de voorzitter en de leden van het adviescollege. Deze ondersteuning geschiedt zowel op administratief en facilitair niveau als op inhoudelijk vlak.

Het bureau zorgt onder meer voor het administratief voorbereiden en ondersteunen van de commissievergaderingen en het verzorgen van de verslaglegging van de commissie- en collegeberaadslagingen. Verder beheert het bureau de registratie van de verlofaanvragen en adviezen en houdt toezicht op de (maximale) duur van de adviesprocedure. En ten slotte bewaakt het bureau de consistentie van de adviezen van het college.

Naar buiten toe fungeert het bureau als eerste aanspreekpunt en gesprekspartner voor de diverse ketenpartners en voor belangstellenden.

Hoofdstuk 3

Overige activiteiten

3.1 Lerende verlofpraktijk

De parlementaire commissie Visser heeft in juni 2006 in het rapport 'Tbs, vandaag over gisteren en morgen'³ de term 'lerende verlofpraktijk' geïntroduceerd. Vrij vertaald houdt dit in dat alle professionals in het tbs-veld zich actief inzetten om te komen tot een effectiever verlofbeleid met als gevolg een daling van de aantallen onttrekkingen, ontvluchtingen en incidenten. Het streven is dat door verbeteringen van de verlofpraktijk via een continu professionaliseringsproces de veiligheid van de samenleving wordt vergroot.

De lerende verlofpraktijk speelt ook bij de primaire taak van het adviescollege een rol.

Het adviescollege tracht middels de motivering van de individuele adviezen een bijdrage te leveren aan de lerende verlofpraktijk. Het adviescollege streeft er tevens naar om ook in een ruimer verband dan via de individuele adviezen een bijdrage te leveren aan de lerende verlofpraktijk, zoals door het organiseren van seminars en het publiceren van artikelen.

Het adviescollege heeft voorts eind 2011 besloten om in de loop van circa anderhalf jaar een bezoek te brengen aan alle forensisch psychiatrische centra, klinieken en afdelingen. In 2012 is een groot deel van de instellingen bezocht. De bezoeken hadden onder meer als doel:

- Een gesprek met de leiding van de instelling en - zo mogelijk – enkele leden van de interne verlofvoetsingscommissie en het behandelteam.
- Uitwisseling van ideeën, problemen en ervaringen.
- Feedback krijgen op de werkwijze en adviezen van het adviescollege.
- Een zo goed mogelijk beeld krijgen van de verschillende voorzieningen (al dan niet gespecialiseerde afdelingen) die de instelling op het gebied van behandeling te bieden heeft, inclusief de transmurale voorzieningen (indien aanwezig), en de in de instelling geldende regeling(en) rondom verlof en risicomanagement.
- Een zo goed mogelijk beeld krijgen van de wijze waarop vorm wordt gegeven aan de samenwerking tussen de instelling en de vervolgoorzieningen.

In het belang van de lerende verlofpraktijk heeft in 2012 tevens periodiek overleg plaatsgevonden met de ketenpartners. Zo bestaan er onder andere diverse overleggen tussen het adviescollege en diverse instanties binnen het ministerie van Veiligheid en Justitie, zoals de Directie Sanctie en Preventiebeleid, de Directie Forensische Zorg (afdeling kwaliteit) en de Verlofunit TBS. Een belangrijk doel van deze

overleggen is het tijdig signaleren en bespreken van knelpunten binnen de verlofpraktijk. Daarnaast vindt er jaarlijks regelmatig formeel en informeel overleg plaats met de behandeldirecteuren middels het LBHIV.

3.2 Seminar 28 november 2012

Het adviescollege heeft in het kader van de lerende verlofpraktijk op 28 november 2012 een seminar over verslaving in de tbs georganiseerd.

Tijdens de bespreking van de verlofaanvragen is het adviescollege opgevallen dat verslavingsproblematiek vaak een dominante rol speelt in de behandeling van tbs-gestelden. Verder is gebleken dat er tussen klinieken verschillen zijn in het beleid rondom verslavingsbehandeling alsmede hoe verslaving wordt geïntegreerd in behandeling en risicomanagement.

Uit onderzoek in de database van het adviescollege blijkt dat bij bijna 70% van de tbs-gestelden met verlof verslavingsproblematiek is gediagnosticeerd. In zijn adviezen neemt het adviescollege regelmatig bijzondere overwegingen op die betrekking hebben op het risicomanagement van de verslavingsproblematiek, de behandeling van de verslaving of de inzet van zuchtremmende medicatie. Voorts wijst intern incidentenonderzoek uit dat tijdens ongeoorloofde afwezigheden relatief vaak sprake is van terugval in middelengebruik.

Onder meer de volgende thema's zijn aan bod gekomen tijdens het seminar:

- Ziekte of niet?
- Behandelen of beheersen?
- Gedogen?
- Einde tbs = einde verslaving?
- Tbs kliniek: drugs altijd voorradig?

Er hebben in totaal 184 personen aan het seminar deelgenomen. De deelnemers waren onder meer afkomstig uit de FPC's, de GGZ, de Dienst Justitiële Inrichtingen, het NIFP, de reclassering, de rechterlijke macht, het openbaar ministerie en de advocatuur.

Het adviescollege kijkt terug op een geslaagd seminar. Van het seminar zal een uitgebreid verslag worden gemaakt dat aan de deelnemers en andere geïnteresseerden zal worden verstrekt.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2005/2006, 30 250, nrs. 4 en 5 (Parlementair onderzoek TBS).

3.3 Onderzoek

3.3.1 Onderzoekscommissie

Binnen het college bestaat een onderzoekscommissie. De onderzoekscommissie wordt voorgezeten door de wetenschappelijk adviseur van het college. Verder zijn er vijf leden van het adviescollege binnen de commissie actief. Deze onderzoekscommissie stelt periodiek het onderzoeksprogramma van het college vast en komt met nieuwe voorstellen voor toekomstig onderzoek, steeds gerelateerd aan de kerntaak van het adviescollege.

3.3.2 Onderzoeksplan

De onderzoekscommissie heeft een onderzoeksplan opgesteld en is verantwoordelijk voor de voortgang daarvan. In het plan staan diverse onderzoeken omschreven die in 2012 zijn uitgevoerd dan wel die in 2013 uitgevoerd zullen worden.

In 2012 zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd:

1. Epidemiologie / differentiatie van patiëntengroepen

Het doel van dit onderzoek is het creëren van een databank met gegevens van tbs-patiënten om meer inzicht in de verschillende groepen van patiënten te krijgen (qua pathologie, delict en recidiverisico), zodat de verlofaanvragen op een gedifferentieerde wijze kunnen worden behandeld.

2. Incidentenonderzoek

Incidenten die na verlening van de machtiging tijdens het verlof plaatsvinden, zijn de ultieme uitkomstmaat van de verlofpraktijk. Elk van deze incidenten moet daarom door het adviescollege grondig worden geanalyseerd om de lerende verlofpraktijk te bevorderen. Ook in 2012 zijn de incidenten die zich tijdens verlof hebben voorgedaan aan de hand van het incidentenprotocol geanalyseerd en besproken binnen het college.

3. Risicomanagement in de verlofpraktijk, part 1 Zeden

Een verlofaanvraag bevat een omschrijving van de risicofactoren waaruit risicomanagement volgt. In het risicomanagement van tbs-gestelden zitten grote verschillen. Het adviescollege wil in kaart brengen welke verschillen er zijn tussen de tbs-gestelden met een zedendelict en tbs-gestelden zonder zedendelict. Het risicomanagement binnen de groep zedendelinquenten bevat ook grote verschillen. De verschillen tussen de zedendelinquenten met volwassen slachtoffers en zedendelinquenten met kinderen zullen in kaart worden gebracht en tevens wordt onderzocht bij hoeveel tbs-gestelden libidoremmende medicatie is opgenomen in het risicomanagement. Voorts is het adviescollege geïnteresseerd of het risicomanagement volgens de 'what works principes' is opgesteld en hoe het risicomanage-

ment van tbs-gestelden met een zedendelict eruit ziet als de tbs wordt beëindigd. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Erasmus Universiteit en zal naar verwachting uiterlijk 1 juni 2013 zijn afgerond.

3.4 Communicatie

3.4.1 Interne communicatie

Collegevergadering

De collegevergadering is bij uitstek het platform om zowel praktische als inhoudelijke zaken met het voltallige college te bespreken. In 2012 zijn er twee collegevergaderingen gehouden (zie hiervoor in paragraaf 2.2).

Infonet

De informatievoorziening aan de leden vindt op één centraal punt plaats, te weten op het Infonet. Dit is een afgeschermd deel van de website van het adviescollege dat alleen toegankelijk is voor de leden van het adviescollege. Op het Infonet is praktische informatie beschikbaar zoals het rooster van de commissievergaderingen, verslagen van diverse vergaderingen, formele stukken als het jaarplan en de jaarverslagen alsmede contactgegevens van alle leden. Daarnaast omvat het Infonet meer inhoudelijke informatie zoals (beleidsstukken rondom) de Verlofregeling TBS, diverse artikelen afkomstig uit vakliteratuur van de forensische psychiatrie en presentaties die diverse sprekers hebben gehouden. Voorts worden periodiek bijzondere overwegingen uit de adviezen alsmede elk negatief advies van de voorliggende periode op het Infonet geplaatst.

3.4.2 Externe communicatie

Ketenpartners

Direct betrokken bij de verlofaanvragen zijn enerzijds de FPC's en de GGZ instellingen waar de tbs-gestelde verblijft en anderzijds de Verlofunit TBS. Door het bureau van het adviescollege en de coördinator van de Verlofunit is in 2012 net als voorgaande jaren veel aandacht besteed aan het in stand houden van een korte communicatielijn over de procesgang van de verlofaanvragen en de verzoeken van en aan de klinieken. Over adviezen van het adviescollege kan door de klinieken vanwege logistieke beperkingen niet achteraf met het college worden gecommuniceerd. Dat is anders met de Verlofunit. Deze is de spil tussen de klinieken en het adviescollege. Verzoeken van en aan de klinieken worden door tussenkomst van de Verlofunit afgehandeld.

Website

Het adviescollege vindt het van belang om niet alleen zijn ketenpartners, maar ook overige belangstellenden op de hoogte te houden van de diverse activiteiten van en ontwikkelingen binnen het college. Middels de website van het adviescollege wordt beoogd om zoveel mogelijk inzicht te geven in de achtergrond, taak en werkwijze van het adviescollege.

Op de website is onder meer informatie te vinden over de werkwijze en samenstelling van het adviescollege, algemene (beleids)informatie over verlof en verloftoetsing en informatie over de soorten en aantallen adviezen van het adviescollege, inclusief enkele voorbeeldadviezen.

Naast informatie rondom de kerntaak van het adviescollege, worden op de website de overige activiteiten van het college genoemd. Dit betreft onder meer informatie over de seminars die het adviescollege organiseert en een toelichting op de onderzoeken die het adviescollege uitvoert. Tot slot zijn via de website publicaties als jaarverslagen en nieuwsbrieven te downloaden.

Bijwonen commissievergaderingen

Sinds de oprichting van het adviescollege is de goede gewoonte ontstaan om belangstellenden desgewenst commissievergaderingen bij te laten wonen. Belangrijke doelen hierbij zijn vergroting van het draagvlak en meer bekendheid met de werkzaamheden van het college. De regel is dat er in beginsel maximaal één persoon per vergadering als toehoorder aanwezig mag zijn. Daarbij geldt een strikte geheimhoudingsregeling, waarbij de toehoorder een geheimhoudingsverklaring dient te ondertekenen. Ook in 2012 hebben diverse personen een commissievergadering van het adviescollege bijgewoond. De ervaringen zijn positief te noemen en de toehoorders geven zonder uitzondering aan het zeer interessant gevonden te hebben en een beter beeld te hebben gekregen van wat het college doet. Onder de toehoorders behoorden in de afgelopen jaren onder meer ambtenaren van het ministerie, vertegenwoordigers van de Forenisch Psychiatrische Centra, advocaten, Tweede Kamerleden, alsmede de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Bijlage

Samenstelling

Adviescollege

Verloftoetsing TBS

Voorzitter:

mr J.W.P. Verheugt

Secretaris:

mw. mr H.G. Leentvaar-Loohuis

Juristen/commissievoorzitters:

mw. mr I.E. Klopper-Gerretsen (advocaat-generaal)

mr H.G.W. Stikkelbroeck (vice-president gerechtshof)

mw. mr I.E. de Vries (vice-president gerechtshof)

Gedragdeskundigen:

drs H.A. Gerritsen (psychiater)

drs B. van Giessen (psycholoog)

drs A.J. de Groot (psycholoog)

drs L.Th. Horsman (psychiater)

drs W. van Kordelaar (psycholoog)

drs H. Morre (psychiater)

dr B.C.M. Raes (psychiater)

drs J.A.M. Reijnen (psycholoog)

drs H.T.J. Simons (psychiater)

drs P.H.L. Smeets (psycholoog)

mw. drs B.E.L. Spronk (psycholoog)

drs F.J.P. Walschot (psychiater)

Wetenschappelijk adviseur:

mw. dr I. Embley (psycholoog)

Plaatsvervangende leden

mr Y.A.J.M. van Kuijck (vice-president gerechtshof)

mr M. Otte (vice-president gerechtshof)

mr P.A.H. Lemaire (sectorvoorzitter gerechtshof)

mw. drs K.M. ten Brinck (psycholoog)

drs J. Huisman (psychiater)

Bureau:

mw. mr H.G. Leentvaar-Loohuis (hoofd bureau)

mw. mr I. Kluitert (plaatsvervangend secretaris)

mw. J. el Azaar-Jeschar (ondersteunend medewerker)

mw. C. Kolff (ondersteunend medewerker)

Contactgegevens:

Telefoonnummer secretariaat: 0880-71 39 00

E-mailadres: secretariaat@avt.minjus.nl

Website: www.verlofadviescollege.nl

Colofon

Dit jaarplan is een uitgave van:

Adviescollege Verloftoetsing TBS
Postbus 24019 | 3502 MA Utrecht
T 0880 713 900 | secretariaat@avt.minjus.nl
www.verlofadviescollege.nl

© Rijksoverheid | Februari 2013 | Publicatie-nr. J-17159.

Het Adviescollege Verloftoetsing TBS toetst verlofaanvragen van tbs-gestelden en brengt daarover onafhankelijk advies uit aan de minister. Het beoordeelt verlofaanvragen primair vanuit veiligheids-oogpunt voor de samenleving.